

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.4.2019
COM(2019) 195 final

ANNEX 5

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

**Αντιμετώπιση των επιπτώσεων αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση
χωρίς συμφωνία: η συντονισμένη προσέγγιση της Ένωσης**

**Αλιευτικές δραστηριότητες:
συντονισμένη προσέγγιση σε περίπτωση αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την
Ένωση χωρίς συμφωνία**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση. Η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι το καλύτερο αποτέλεσμα είναι η εύτακτη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση με βάση τη συμφωνία αποχώρησης, η οποία έχει συμφωνηθεί από την κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) στις 25 Νοεμβρίου 2018. Η Επιτροπή εξακολουθεί να επικεντρώνει τις προσπάθειές της σε αυτόν τον στόχο. Ωστόσο, δύο ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας της 12ης Απριλίου 2019, όπως παρατάθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο¹, η πιθανότητα άτακτης αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση έχει αυξηθεί σημαντικά.

2. ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

Σε περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία, η πρόσβαση στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου θα διέπεται από τη νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι πρόθυμη να εξακολουθήσει να παρέχει πρόσβαση σε σκάφη του Ηνωμένου Βασιλείου έως το τέλος του 2019, υπό την προϋπόθεση ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα εξακολουθήσει να παραχωρεί πρόσβαση σε σκάφη της ΕΕ. Ως μέτρο έκτακτης ανάγκης, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εκδώσει την απαραίτητη νομική βάση για τις άδειες σκαφών της ΕΕ και του Ηνωμένου Βασιλείου, ώστε αυτά να εξακολουθήσουν να εκτελούν αλιευτικές δραστηριότητες στα εκατέρωθεν ύδατα έως την 31η Δεκεμβρίου 2019 και, παράλληλα, να τηρούν τους συμφωνημένους όρους των κανονισμών για τις αλιευτικές δυνατότητες του 2019², οι οποίοι συμφωνήθηκαν όσο το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ακόμη κράτος μέλος.

Εάν το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθήσει να παραχωρεί πρόσβαση σε σκάφη της ΕΕ, η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη, ώστε να ελαχιστοποιηθούν τυχόν διαταράξεις οφειλόμενες στην ανάγκη αδειοδότησης για τις αλιευτικές δραστηριότητες σκαφών της ΕΕ στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου. Για την υλοποίηση αυτού του μέτρου έκτακτης ανάγκης, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να είναι σε θέση να διαβιβάσουν τους καταλόγους των σκαφών που αιτούνται άδεια αλιείας στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου, αμέσως μόλις το Ηνωμένο Βασίλειο καταστεί τρίτη χώρα.

Ο γενικός στόχος παραμένει να διατηρηθούν οι αλιευτικές δραστηριότητες στον βαθμό του εφικτού. Ωστόσο, η Ένωση έχει λάβει μέτρα για να προετοιμαστεί για την περίπτωση που το Ηνωμένο Βασίλειο αποφασίσει να αρνηθεί σε σκάφη της ΕΕ την πρόσβαση στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου. Η Ένωση έχει προσαρμόσει το υφιστάμενο νομικό μέσο, ώστε να δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να χορηγήσουν οικονομική αποζημίωση σε αλιείς με σημαντική εξάρτηση από τα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι θα είναι υποχρεωμένοι

¹ Απόφαση 2019/476 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, της 22ας Μαρτίου 2019, για την παράταση της προθεσμίας δυνάμει του άρθρου 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ (ΕΕ L 80 της 22.3.2019, σ. 1).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2019/124 του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2019, σχετικά με τον καθορισμό, για το 2019, για ορισμένα αποθέματα ιχθύων και ομάδες αποθεμάτων ιχθύων, των αλιευτικών δυνατοτήτων (ΕΕ L 29 της 31.1.2019, σ. 1)· και κανονισμός (ΕΕ) 2018/2025 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με τον καθορισμό, για το 2019 και το 2020, των αλιευτικών δυνατοτήτων για τα ενωσιακά αλιευτικά σκάφη για ορισμένα αποθέματα ιχθύων βαθέων υδάτων (ΕΕ L 325 της 20.12.2018, σ. 7).

να παύσουν προσωρινά τις εν λόγω αλιευτικές δραστηριότητες λόγω απώλειας πρόσβασης στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου³. Η εν λόγω αποζημίωση για προσωρινή παύση συμπληρώνει άλλα διαθέσιμα μέτρα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον μετριασμό των αρνητικών οικονομικών επιπτώσεων που απορρέουν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση.

3. ΕΚΚΡΕΜΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου χωρίς συμφωνία ενέχει τον κίνδυνο δυσμενών επιπτώσεων στον τομέα της αλιείας, εάν δεν παραχωρείται πλέον σε σκάφη της ΕΕ πρόσβαση στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι επιπτώσεις που θα έχει ένα άτακτο Brexit πρέπει να υποβάλλονται σε διαρκή, διεξοδική και συστηματική ανάλυση από την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ελέγχου της Αλιείας (EFCA), ώστε να καθίστανται εφικτές ταχείες και συντονισμένες ενέργειες απόκρισης.

Η απώλεια πρόσβασης στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου ενδέχεται να αυξήσει την πίεση στα αποθέματα των υδάτων της ΕΕ και να έχει σοβαρές κοινωνικοοικονομικές συνέπειες για τα σκάφη της ΕΕ που εξαρτώνται σημαντικά από την πρόσβαση στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και για όσους ενδέχεται να παρατηρήσουν αυξημένη δραστηριότητα στα παραδοσιακά αλιευτικά τους πεδία της ΕΕ λόγω μετατόπισης της αλιευτικής προσπάθειας. Ως αναγνώριση της αρχής της ίσης πρόσβασης, είναι εξαιρετικά σημαντικός ο συντονισμός των δράσεων των κρατών μελών της ΕΕ των 27 και των στόλων τους.

Αν η επί του παρόντος διεξαγόμενη στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου αλιευτική δραστηριότητα σκαφών της ΕΕ των 27 μετατοπιστεί πλήρως ή εν μέρει εντός των υδάτων της ΕΕ, αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε σοβαρά προβλήματα: i) υφίσταται κίνδυνος η αυξημένη αλιευτική πίεση που θα ασκηθεί στα ύδατα της ΕΕ να υπονομεύσει ανεπανόρθωτα τους θαλάσσιους πόρους, εξαντλώντας τα αποθέματα ιχθύων και καταστρέφοντας το οικοσύστημα· και ii) υφίσταται κίνδυνος να προκύψουν διαφορές μεταξύ των διαφόρων στόλων και σκαφών ως προς τα αλιευτικά πεδία στα ύδατα της ΕΕ εξαιτίας «συνωστισμού».

Τυχόν μη συντονισμένη προσέγγιση των κρατών μελών ενέχει τον κίνδυνο διατάραξης της κοινής αλιευτικής πολιτικής και των ισότιμων όρων ανταγωνισμού των αλιέων της ΕΕ.

4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗ ΔΡΑΣΗ

Οι συνέπειες που θα έχει μια αποχώρηση χωρίς συμφωνία πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο διαχείρισης τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες που απορρέουν από τις Συνθήκες, η Επιτροπή είναι πρόθυμη να διαδραματίσει συντονιστικό ρόλο.

Οι αρχές και τα μέτρα που προτείνονται παρακάτω έχουν σκοπό να στηρίξουν την οργανωμένη και συντονισμένη διαχείριση από τα κράτη μέλη της ΕΕ των 27 της χρήσης, από πλευράς τους, μέτρων μετριασμού για τη στήριξη αλιέων σε περίπτωση που, μετά την

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/497 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαρτίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ορισμένους κανόνες σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, λόγω της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση (ΕΕ L 85 της 27.3.2019, σ. 22).

ημερομηνία αποχώρησης, τα σκάφη της ΕΕ δεν έχουν πλέον πρόσβαση στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου.

Οι κύριοι στόχοι συντονισμού είναι οι εξής:

- να ελαχιστοποιηθούν οι διαταράξεις και να διατηρηθούν οι αλιευτικές δραστηριότητες των στόλων της ΕΕ στον βαθμό του εφικτού, λαμβανομένων υπόψη των σωρευτικών επιπτώσεων της προαναφερόμενης μετατόπισης της αλιευτικής δραστηριότητας· και
- να εξασφαλιστεί αναλογική και δίκαιη συντονισμένη χρήση μέτρων μετριασμού σε περιπτώσεις που η μετατόπιση δεν είναι εφικτή ή επιθυμητή.

Κύριες κατευθυντήριες αρχές:

Η Επιτροπή είναι πρόθυμη να συνεργαστεί με τα επηρεαζόμενα κράτη μέλη με βάση τις ακόλουθες κατευθυντήριες αρχές:

- κατά την εκτίμηση της μετατόπισης αλιευτικών δραστηριοτήτων, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σωρευτικές επιπτώσεις·
- τα μέτρα μετριασμού θα πρέπει να εξετάζουν τους στόλους και τα αποθέματα που επηρεάζονται από τις συνέπειες της απώλειας πρόσβασης στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου· και
- η συντονισμένη προσέγγιση ουδέποτε θα προδικάζει τη διαπραγματευτική θέση της ΕΕ για τη μελλοντική σχέση με το Ηνωμένο Βασίλειο.

4.1. Συνιστώμενες δράσεις

4.1.1. Προσδιορισμός και διαχείριση της μετατόπισης

Πέραν των μέτρων που προβλέπονται στον κανονισμό για τον έλεγχο⁴ και στον κανονισμό του Συμβουλίου για την EFCA⁵, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα επηρεαζόμενα κράτη μέλη για να συμφωνήσουν ένα εθελοντικό πλαίσιο αυξημένης παρακολούθησης των μεταβολών των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα ύδατα της ΕΕ.

Με βάση διεξοδική ανάλυση των υφιστάμενων αλιευτικών πρακτικών από την Επιτροπή και τα επηρεαζόμενα κράτη μέλη βασιζόμενη σε στοιχεία υποβληθέντα από τα κράτη μέλη, η Επιτροπή είναι έτοιμη να συνεργαστεί με τα επηρεαζόμενα κράτη μέλη για να προσδιορίσει κατάλληλα κριτήρια, εντός του υφιστάμενου πλαισίου, για την εκτίμηση της βιωσιμότητας, της διατηρησιμότητας και της κλίμακας πιθανών μετατοπίσεων.

Στα εν λόγω κριτήρια θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η πιθανή χρήση των τρεχόντων αλιευμάτων του Ηνωμένου Βασιλείου από τα ύδατα της ΕΕ των 27, η βιολογική ικανότητα των αποθεμάτων να απορροφήσουν την αυξημένη αλιευτική πίεση στα

⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2009, περί θεσπίσεως ενωσιακού συστήματος ελέγχου της τήρησης των κανόνων της κοινής αλιευτικής πολιτικής (ΕΕ L 343 της 22.12.2009, σ. 1).

⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 768/2005 του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2005, για την ίδρυση Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Ελέγχου της Αλιείας (ΕΕ L 128 της 21.5.2005, σ. 1).

ύδατα της ΕΕ των 27, πιθανές εναλλακτικές λύσεις για τον επιμερισμό της αλιευτικής πίεσης, η χρήση των ποσοστώσεων, και οι οικονομικές επιπτώσεις στα επηρεαζόμενα σκάφη.

4.1.2. Συντονισμένη χρήση μέτρων μετριασμού, όπως, μεταξύ άλλων, της αποζημίωσης για προσωρινή παύση

Σε περίπτωση που η μετατόπιση της αλιευτικής δραστηριότητας δεν είναι εφικτή ή επιθυμητή, έπειτα από την προαναφερόμενη ανάλυση, δικαιολογείται η δυνατότητα επιλογής του/των κατάλληλου/-ων εργαλείου/-ων μετριασμού. Ο μετριασμός μπορεί να λάβει διάφορες μορφές. Σύμφωνα με τις αντίστοιχες θεσμικές αρμοδιότητες, η Επιτροπή είναι πρόθυμη να συντονίσει, από κοινού με τα επηρεαζόμενα κράτη μέλη, τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέσων και των προϋποθέσεων για τη χρήση των εν λόγω μέσων, κατά περίπτωση.

Πιθανά εργαλεία μετριασμού συμπεριλαμβάνουν τα μέτρα που προβλέπονται στην κοινή αλιευτική πολιτική (μεταξύ άλλων, στα άρθρα 9 και 10 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 που αφορούν τα πολυετή σχέδια, το άρθρο 12 που αφορά τα μέτρα της Επιτροπής σε περίπτωση σοβαρής απειλής για τη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων, το άρθρο 13 που αφορά τη θέσπιση μέτρων έκτακτης ανάγκης από κράτη μέλη, και το άρθρο 16 που αφορά τον καθορισμό και την ανταλλαγή αλιευτικών δυνατοτήτων) και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 508/2014 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας.

Τα εργαλεία μπορούν να συνδυάζονται μεταξύ τους, αν κρίνεται απαραίτητο.

Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα επηρεαζόμενα κράτη μέλη για να αναπτύξει κοινή προσέγγιση όσον αφορά τη διαχείριση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής χρήσης αποζημίωσης για την προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων ως εργαλείου για τη στήριξη των αλιέων σε περίπτωση απώλειας δραστηριοτήτων.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/497 επιτρέπει τη χρήση της προσωρινής παύσης για αποζημίωση ζημίας λόγω απώλειας πρόσβασης στα ύδατα του Ηνωμένου Βασιλείου. Τα κράτη μέλη καλούνται να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες που παρέχονται από τον κανονισμό για το ΕΤΘΑ και να υποβάλουν στην Επιτροπή λεπτομερή σχέδια για την (ενδεχόμενη) χρήση της προσωρινής παύσης την περίοδο έως την 31η Δεκεμβρίου 2019. Με βάση τα εν λόγω σχέδια, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη όσον αφορά τη χρήση του συγκεκριμένου εργαλείου, ώστε να εξασφαλίζεται ισότητα και αναλογικότητα σε όλους τους στόλους και σε όλες τις προσδιορισθείσες σχετικές αλιευτικές δραστηριότητες.

5. ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Για τη διευκόλυνση του προαναφερόμενου συντονισμού, τα κράτη μέλη καλούνται να υποδείξουν έναν αρμόδιο φορέα επικοινωνίας για την άμεση επικοινωνία με την Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη. Επιπλέον, θα πρέπει να συγκροτηθεί επιχειρησιακό δίκτυο ανταποκριτών με σκοπό να εξετάζει συγκεκριμένα επιχειρησιακά ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν ως αποτέλεσμα μιας άτακτης αποχώρησης.

Για να είναι επιτυχημένες οι προσπάθειες συντονισμού, απαιτείται όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς να συμμετέχουν και να διαδραματίζουν τον αντίστοιχο ρόλο τους στις απαραίτητες δράσεις. Ο ισχυρός συντονισμός των οργανώσεων εκπροσώπησης αλιέων έχει θεμελιώδη σημασία και μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην πρόληψη πιθανών συγκρούσεων μεταξύ των αλιέων. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να εξακολουθήσει να

διαβουλεύεται με τις οργανώσεις εκπροσώπησης αλιέων και θα εξακολουθήσει να προωθεί τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων μεταξύ των εν λόγω οργανώσεων.

6. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι δημόσιες αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να βρουν περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της άτακτης αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά τις αλιευτικές δραστηριότητες στον ακόλουθο ιστότοπο της Επιτροπής:

https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_el